

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLÖM.

N:o 5.

Lund Mars

1844.

I. Original-Afhandlingar.

1. *Anteckningar öfver vegetationen i trakten af Norrtelge; af N.E. Forssell* *).

Norrtelge (Telga Borealis), belägen under $59^{\circ} 45' 57''$ Polhöjd, är upbyggd vid bägge stränderne af en å, som flyter ur sjön Lommaren i N.Telge-fjärden och har sitt läge i en däl, hvars södra sida begränsas af en kal och hög bergsträcka. Stadens närmaste omgifning utgöres omvexlande af buskbevexta och kala sandbackar. Aflägsnare trakten kring N. Telge är föröfrigt i allmänhet bergig. Vid sjökusterna träffas i synnerhet ansenliga bergsträckor med störtande väggar. Egentlig slättbygd saknas. De ängar och åkrar af obetydligare vidd som förekomma åtfölja vanligen vattudragen. Bergen bestå hufvudsakligen af grå och rödaktig Granit, Fältspath, Sandsten, Kis och Kalksten. Sistnämnde stenart är isynnerhet allmän vid saltsjö-stränderne i Wätö och Wäddö socknar, men förekommer blott som spridda stenar af varierande storlek. Huruvida jorden i dessa trakter består af kalkartadt underlag, är mig obekant. Vegetationen vid stränderne är i allmänhet af ovanlig yppighet. Skogen består der förnämligast af löfträd och jordmänen ifölje deraf af svartmylla. På sydlända vexter är orten rikare än man

*) Jemte närvarande upsats har Hr Forssell äfven meddelat en framställning af vårens utveckling vid Norrtelge under 1842—43, hvilken skall blifva införd, så snart andra oundvikliga göromål lemnat Utg. tid att sätta den i sammanhang med från andra ställen mottagna upsatser öfver samma ämne. Utg. anm.

af dess läge (polhöjd) har skäl förmoda. Orsaken härtill torde ligga, dels deri att större slätter saknas och landet skyddas från de kalla hafsvindarne genom sina många bergsträckor, dels torde den kalkartade jordmånen bidraga till den rika och sydlända vegetationen.

Jordtemperaturen har ej, af brist på tid, blifvit så fullständigt undersökt, att något derom kan meddelas. Likaså hafsvattnets temperatur. Derom kan ses i Vetensk. Akad. Handlingar för 1776 4 qv. sid. 324 &c.

Som N. Telge trakten i botaniskt afseende är föga undersökt, torde en förteckning på en mängd sällsynta och mindre allmänna växter intressera läsare af Bot. Notiser. Nedanstående växter äro tagna under exkursioner i Frötuna, Estuna, Husby, Rimbo, Söderby, Malsta, Vaddö, Vätö, Bro, Rådmansö, Länna och Blidö socknar.

Class 1. Seminifloræ. *)

1. *Chrysanthemum segetum*. Furusund på ett par ställen vid sjöstranden.
2. *Senecio Jacobæa*. Allmän på flera st. kring N. Telge.
3. *Aster Tripolium*. Allmän i Skärgården på holmarne.
4. *Inula Helenium*. Ekeby i Malsta s:n.
5. — *salicina*. Frötuna Prestgård.
6. *Tussilago Petasites*. Bryggården vid N. Telge m. fl. st.
7. *Centaurea Scabiosa*. Söder Nånö m. fl. st.
8. *Leontodon palustre*. Långgarn.
9. *Crepis præmorsa*. Sessö (en udde som utskjuter i N. Telgevik.)
10. *Hieracium prenanthoides*. D:o.
11. — *rigidum*. D:o.
12. — *paludosum*. Lidö i Vätö s:n.
13. *Scorzonera humilis*. Beateberg.
14. *Hypochæris maculata* β *minor*. Sessö, Qvisthamra &c.
15. *Onopordon Acanthium*. Degarö.

*) För att icke göra förteckningen för vidlöftig, uteslutas namnen på Nat. Familjerne inom hvarje klass.

16. *Cirsium heterophyllum*. Väddö kyrka m. fl. st.
 17. *Fedia olitoria*. Simphyle vid sjöboden.
 18. *Asperula odorata*. Sessö.
 19. *Sherardia arvensis!* Furusund.

Cl. 2. Annulifloræ.

20. *Campanula latifolia*. Sessö. Blomskaften vanligen 2—4-blommiga, sällan en-bl.
 21. — *patula*. Beateberg.
 22. — *Trachelium*. Vigelsjö.
 23. — *Rapunculooides*. Sessö.
 25. — *glomerata*. Qvisthamra m. fl. st.
 26. *Jasione montana*. Ösbyholm.
 27. *Cuscuta Europæa*. Sessö m. fl. st.
 28. *Echium vulgare*. Qvisthamra.
 29. *Lycopus Europæus*. Björnö. Os.
 30. *Mentha gentilis*. Som ogräs i Trädgårdar på ett par ställen i staden.
 31. *Nepeta Cataria*. Björnö.
 32. *Stachys silvatica*. Sessö &c.
 33. *Marrubium vulgare*. Bryggården.

Cl. 3. Tubifloræ.

34. *Veronica Hederæfolia*. Allm. i Rågåkrar på fl. st. i Roslagen.
 35. — *longifolia*. }
 36. — *maritima*. } Lidö. Skabbholmen &c.
 37. — *scutellata* β *villosa*. Vigelsjö vid sjöstränderne.
 38. — *Anagallis*. Bryggården i diken.
 39. *Linaria vulgaris*. Endast funnen en gång på en holme nära Lidö.
 40. *Melampyrum cristatum*. Ortala Bruk.
 41. *Pedicularis silvatica*. D:o.
 42. *Lathræa Squamaria*. Ej sällsynt i Roslagen. Sessö, Estuna Skolhus m. fl. st.
 43. *Limosella aquatica*. N. Telge Sjöbodan.

44. *Polygala comosa*. Vaddö kanalbankar. Lovisedahl &c.
 45. *Gentiana Amarella*. Furusund &c.
 46. — β *lingulata*. Vigelsjö m. fl. st.
 47. *Erythræa Linariæfolia*. Allm. på holmar i Skärgården.
 48. — *pulchella*.
 49. — α *simplex*.
 50. — β *ramosissima* } Furusund vid stränderne här och der.
 51. *Cynanchum Vincetoxicum*. Björnö m. fl. st.
 52. *Lysimachia Nummularia*. Lidö som ogräs i Trädgården.
 53. *Anagallis arvensis*. Furusund. Föröfrigt icke funnen.
 54. *Glaux maritima*. Borgmästarholmen &c.
 55. *Primula farinosa*. Allmännast af slägtet kring N. Telge.
 56. *Hottonia palustris*. Björnö, Os.
 57. *Plantago major* β *scopulorum*. Eknö vid Furusund.
 58. — *maritima*. Allm. i hela Skärgården. En konstant form af denna med 3—4 lin. breda, saftfulla svartfläckade blad förekommer på Tyskholmen vid Furusund.
 59. — *lanceolata* α) *altissima*. Qvisthamra.
 60. *Litorea lacustris*. Lommaren (icke allmän.)

Cl. 4. Discifloræ.

61. *Cornus Svecica*. Beateberg i parken. Blott ett enda exempl.
 62. *Sanicula europæa*. Sessö. Ganska allm. i hela Skärgården.
 63. *Conium maculatum*. Malsta by vid en tegelugn.
 64. *Daucus Carota*. Vigelsjö ymnig, föröfrigt ej funnen.
 65. *Laserpitium latifolium*. Sessö, Långgarn m. fl. st.
 66. *Heracleum Sphondylium* }
 67. — β *angustifolium* } Sessö.
 68. *Peucedanum palustre*. Simphyle.
 69. *Athamanta Libanotis*. Vigelsjö.
 70. *Myrrhis odorata*. D:o.

Cl. 5. Basifloræ.

71. *Brassica campestris* }
 72. — *Napus* } icke sällsynta som ogräs i rågåkr. och dyl.

73. *Sinapis alba*. I en jordhög vid Björnö.
74. — *nigra*. Furusund i ett potatisland i mängd.
75. — *arvensis* β *ambigua*. Här och der i Trädgårdar, rågåkrar &c.
76. *Dentaria bulbifera*. Sessö, icke sällsynt på holmarne i Skärgården.
77. *Arabis hirsuta*. Sessö m. fl. st.
78. *Erysimum Alliaria*. Långgarn.
79. *Cardamine amara*. Ilsholmen.
80. — *pratensis*. Förekommer i myckenhet med köndelarne metamorfoserade till kronblad, vid Stegelbäcken utanför staden.
81. *Barbarea vulgaris*. } vid Degarö.
82. — *stricta*. }
83. *Lepidium campestre*. Bryggården, mycket allm. kring N. Telge.
84. *Draba incana*. Lidö.
85. — *muralis*. Nordtsta.
86. *Papaver Argemone*. I sädesåkrar vid Bryggården.
87. *Corydalis Halleri*. Sessö, Långgarn m. fl. st. mycket allmän.
88. *Ranunculus polyanthemos*. Björnö.
89. — *Lingua*. Bryggården i ån.
90. — *Cassubicus*! Allmän vid Boda och flere ställen i Väddö s:n. Äldre rotblad äro oftast 1 kvarter i diameter.
91. *Trollius Europæus*. Vätö nära kyrkan.
92. *Aquilegia vulgaris*. På holmarne här och der i skärgården t. ex, Furusund.
93. *Actæa spicata*. Sessö.
94. *Impatiens noli tangere*. Vid grottan å Sika skogen ett par små exempl., föröfrigt icke funnen.

Cl. 6. Columnifloræ.

95. *Hypericum hirsutum*. På en holme nära Lidö.
96. *Viola odorata*. I Parken vid Beateberg.
97. — *mirabilis*. Sessö. Långgarn &c.
98. — *arenaria*. Simphylc.

99. *Tilia parvifolia*. Sessö.
 100. *Geranium lucidum*. Dyvik i Vätö s:n.
 101. — *molle*. Ilsholmen.
 102. — *columbinum*. Eknö vid Furusund.
 103. *Linum usitatissimum*. Sessö vid stränderne här och der.
 104. *Cerastium semidecandrum*. På bergen vid N. Telge.
 105. — *glomeratum*. Degarö.
 106. *Spergula pentandra*. På en berggård ofvanom Stegelbäcken
 107. — *nodosa*. På bergen vid N. Telge.
 108. *Arenaria trinervia*. Björnö m. fl. st.

Cl. 7. Faucifloræ.

109. *Epilobium hirsutum*. Den allmännaste af släktet kring
 N. Telge, t. ex. Bryggården i diken, Björnö på sankast.
 öfverallt.
 110. — *roseum*. Värksta gatan i staden på fl. st.
 111. — *parviflorum*. I ett dike vid Bryggårdsgårde.
 112. *Ribes Uva crisa*. På flere st. kring staden.
 113. — *nigrum*. Allm. på holmarne i Skärgården.
 114. *Saxifraga tridactylites*. N. Telge Sjöbodan.
 115. *Chrysosplenium alternifolium*. Borg. Beateberg och några
 få andra ställen.
 116. *Montia fontana*. Ortala Bruk.
 117. *Elatine Hydropiper*. N. Telge sjöbodan.

Cl. 8. Torifloræ.

118. *Melilotus officinalis*. Omkring Ortala Bruk vid stränderne.
 119. *Trifolium fragiferum*. Simphyle vid sjöboden i ymnighet.
 120. *Orobanchis niger*. I parken vid Beateberg. Ej funnen på annat
 ställe.
 121. *Cotoneaster vulgaris*. Sessö.
 122. *Pyrus malus*. I en hage vid Långgarn.
 123. *Rubus fruticosus*. Vigelsjö, Nordsta &c.
 124. — *cæsius*. Mycket allm. i hela n. T. Skärgård.
 125. *Fragaria collina*. Borgmästarholmen.
 126. — *β calycina*. Bältartorp.

127. *Potentilla norvegica*. I ett dike vid Beateberg. Annorstädes icke funnen.

Cl. 9. Centrifloræ.

128. *Monotropa Hypopithys*. Degarö, Nordtsta skog m. fl. st.
 129. *Pyrola media*. Borg.
 130. — *rotundifolia*. D:o.
 131. — *umbellata*. D:o.
 132. — *chlorantha*. Ej långt från Estuna kyrka.
 133. *Mercurialis perennis*. Sessö m. fl. st.
 134. *Rumex Hydrolapathum*. Vid Lommarens stränder på några st.
 135. — *maximus*. Björnö, Os.
 136. *Polygonum Persicaria*. Degarö.
 137. — *lapathifolium* γ *incanum*. Vigelsjö.
 138. — *minus*. Vid stranden, från Tillfället till Sjöbo-
 darne, i n. Telge.
 139. *Atriplex hortensis*. Björnö.
 140. — *litoralis*. Furusund.
 241. *Chenopodium polyspermum*. Som ogräs i trädgårdar i staden.
 142. *Amaranthus Blitum*. Beateberg i trädgården. (Elt enda ex.)

Cl. 10. Bracteifloræ.

143. *Daphne Mezereum*. Sessö samt på några få andra ställen.
 144. *Hippophaë Rhamnoides*. Borgmästarholmen. På holmar i
 Skärgården nog allm.
 145. *Ulmus campestris*. Långgarn.

Cl. 11. Julifloræ.

146. *Quercus Robur*. Icke sällsynt i hela Roslagen.
 147. *Fagus silvatica*. Björnö i parken.
 148. *Salix alba*. Imellan Väsby och Ösbyholm i en äng.
 149. — *ambigua*. Mellan Stegelbäcken och Frötuna kyrka.
 150. — *nigricans*. Flerestädes kring staden. Vid Stegelbäc-
 ken förekommer en ♂-växt häraf, hvares hängen årligen äro
 2-könade.
 151. — *viminalis*. Borrdammen vid N. Telge (odlad.)

152. *Pinus Abies* β *viminalis*. Söder-Nånö.
 153. *Taxus baccata*. Skabbholmen vid Lidö i Vätö s:n. I form af träd, ända till 6—7 alnar höga.

Cl. 12. Nudifloræ.

154. *Ceratophyllum demersum*. Beateberg.
 155. *Chara tomentosa*. } Beateberg m. fl. st.
 156. — *hispida*. }

Cl. 13. Fructifloræ.

157. *Orchis latifolia*. Kring Vaddö kyrka vid stranden. Allmän-
 nast med svartfläckade blad.
 158. — β *robustior*. Blandad med föregående. Äfven med
 fläckade blad.
 159. — *sambucina*. Sessö m. fl. st. allmän.
 160. *Gymnadenia Conopsea*. Vaddö i ängen nedom kyrkan.
 161. *Opnrys Myodes*. Boda i Vaddö s:n; föröfrigt icke funnen.
 162. *Coeloglossum viride*. Sessö &c.
 163. *Goodyera repens*. Borg. Sika skog m. fl. st.
 164. *Listera ovata*. Den allmännaste orchid kring N. Telge,
 synnerligen i Vaddö s:n.
 165. — *cordata*. Borg.
 166. *Epipactis palustris*. Sika ängar samt vid Frötuna Prestgård.
 167. — *latifolia*. Boda i Vaddö; föröfrigt icke funnen.
 168. *Malaxis paludosa*. Björnö, Os.
 169. *Corallorhiza innata*. Borg.
 170. *Cypripedium Calceolus*. Beateberg. Svanberga.
 171. *Neottia nidus avis*. Borg samt på holmar i N. Telge Skärgård.
 172. *Stratiotes Aloides*. Allmän i insjöarne kring N. Telge.

Cl. 14. Liliifloræ.

173. *Lilium bulbiferum*. Qvisthamra ängar. Allmän och outödelig.
 174. *Fritillaria Meleagris*. Lovisedahl i en äng mycket ymnig.
 175. *Allium Ursinum*. Sessö allm. och outödelig. Annorstädes
 icke funnen.
 176. *Allium Schoenoprasum*. Lidö m. fl. st.

177. — *Scerodoprasum*. Qvisthamra äng. Sessö m. fl. st.
 178. *Convallaria multiflora*. Långgarn. Sessö.
 179. *Butomus umbellatus*. Lommarens stränder på fl. st.
 180. *Juncus acutiflorus*. På holmar i Rådmansö s:n.

Cl. 15. Spadicifloræ.

181. *Acorus Calamus*. Penningby.
 182. *Sparganium ramosum*. Björnö m. fl. st.
 183. *Typha angustifolia*. }
 184. — *latifolia*. } Björnö, Os &c.
 185. *Potamogeton lucens*. }
 186. — *crispus*. } Lommaren vid Degarö.
 187. — *marinus*. Furusund.
 189. *Lemna polyrhiza*. Björnö, Os, samt på några st. i Bro s:n.
 190. *Scirpus sylvaticus*. }
 191. — *Caricis*. } Ortala Bruk.
 192. *Carex pulicaris*. Nordtsta.
 193. — *arenaria*. Allm. i Vaddö och Våto s:n.
 194. — *muricata*. Sessö.
 195. — *norvegica*. På en holme mellan Furusund och Spillersboda m. fl. st.
 196. — *remota*. Lidö.
 197. — *Oederi*. Ortala.
 198. — *speirostachya*. Estuna skolhus.
 199. — *hirta*. Beateberg m. fl. st.
 200. — *Pseudocyperus*. Nedom Brännäset vid N. Telge.

Cl. 16. Glumifloræ.

201. *Panicum viride*. Beateberg i parken.
 202. *Alopecurus pratensis* β *nigricans*. Sessö &c.
 203. *Agrostis stolonifera*. Lidö. Sessö.
 204. *Calamagrostis arundinacea*. Sessö. Harka &c.
 205. *Holcus lanatus*. Björnö i parken.
 206. *Hierochloa borealis*. Sessö, Långgarn &c.
 207. *Molinia maxima*. Björnö, Os. Mellingeholm.

208. *Festuca arundinacea*. Penningby; äfven på flere st. i Söderby s:n.
 209. *Bromus tectorum*. Björnö.
 210. *Cynosurus cristatus*. Qvisthamra.
 211. *Sessleria cærulea*. Mycket allmän i hela Roslagen.
 212. *Elymus arenarius*. Här och der på holmar i Vätö och Rådmansö s:r

Cl. 17. Filices.

213. *Asplenium Breynii*. Beateberg vid Stålugnen.
 214. *Botrychium Lunaria* β *divisa*. Nysätra i Bro s:n samt på Dyviksäng i Vätö.
 215. *Ophioglossum vulgatum*. Sollerö, m. fl. st. ymnig.
 216. *Isoetes lacustris*. I sjön Gerken i Estuna.

Cl. 18. Musci.

217. *Lycopodium Selago*. Björnö.
 218. — *Selaginoides*. Lidö.
 219. — *annotinum*. Hårdnacka.
 220. — *clavatum*. Björnö &c.
 221. — *complanatum*. Iskogenvid Stabby i Söderby s:n.

Bland vexter, som jag här förgäfvets eftersökt, må anmärkas följande:

Anthemis Cotula, Pyrethrum maritimum, Artemisia campestris, Arnica montana, Eupatorium cannabinum, Serratula tinctoria, Galium mollugo, Bartsia alpina, Utricularia intermedia & minor, Statice Armeria, *Cochlearia danica* (ej eftersökt på Singö, Ornö, Utö &c.), Corydalis fabacea, Thalictrum simplicifolium, Pulsatilla vulgaris (& vernalis), Drosera intermedia, Malachium aquaticum, Cirsium alpinum, Peplis portulacastrum, Tillæa aquatica, Ononis arvensis, Trifolium spadicum & procumbens, Chenopodium glaucum, Alnus incana, Betula nana, Callitriche hamulata, Herminium monorchis, Epipactis atrorubens, Ruppia maritima, Schœenus albus, Brachypodium gracile, Lycopodium inundatum. *Arbutus uva ursi* är äfven ganska rar, ehuru jag funnit den på några ställen häromkring.

I anledning af Tit. A. G. Söderbaums uppgift i sin spe-

cialflora öfver Bro socken (*Plantæ cotyledon. paroccie Roslag. Bro, pars posterior.*) att å *Stratiotes Aloides* ofta hafva samlat "*baccas e spatha deflexas*", har jag med ospard möda undersökt denna vext. — *Stratiotes* förekommer kring N. Telge i stor ymighet, synnerligen i Malsta sjön och Lommaren, men äfven i insjöarue i Frötuna, Länna, Estuna och Bro socknar. Af alla tusendetals exemplar jag af denna vext undersökt har, besynnerligt nog, icke ett enda befunnits i likhet med Hr Söderbaums upgift. Jag har samlat frukt af *Stratiotes* från Juli till slutet af Oktober och den har varit af nästan samma storlek *) samt blott innehållit *ämne* till frö. Min förhoppning att få utbildade frön till gröningsförsök har således felslagit.

2. Ett förslag till Fäderneslandets Botanister och Naturülkare.

Det är en inom vårt fattiga land ingalunda sällsynt företeelse, att mången, lifvad af håg och ifver för naturvetenskaperna, genom bristande pekuniära tillgångar ser sig hämmad i sina sträfvanden och uturståndsatt att företaga sådant, hvarmedelst han i sin mån under andra förhållander skulle kunna gagna och befordra vetenskapen. De mecenater, hvilka ega såväl förmåga som vilja att utur sitt öfverflöd lemna den mindre lyckligt lottade vetenskapsidkaren medel att följa sin håg, blifva också tyvärr alltmera sällsynta. Icke heller kan staten understödja alla forskare, som deraf kunna vara i behof. Naturforskarnes se sig till följe häraf i de flesta fall hänvisade till sig sjelfve och måste söka att med förenade krafter åstadkomma sådant, som öfvergår den enskildes förmåga. Man har också sett huru under de sednare decennierna allt flera associationer bildat sig för att befordra en ökad kännedom om naturens produkter. Från flera håll har Utgifvaren af denna tidsskrift upmanats att för Fäderneslandets Botanister föreslå en sådan association, och han fullgör nu dessa upmaningar, öfvertygad att

*) Med undantag af ett exempl. taget vid Vigelsjö d. 3/3 43 hvars frukt genom insektsting utvuxit helt stor ehuru mycket missbildad.

förslaget icke torde vara alldeles oförtjent af att blifva föremål för enskild eller offentlig diskussion.

Hitintills har det vanliga förhållandet med dylika associationer eller aktiebolag varit, att de utrustat en eller flera personer till att undersöka en viss trakt med förbindelse att af de der förekommande naturprodukter insamla det största möjliga antal exemplar för att utdelas till aktieegarne och, om något derefter blef öfrigt, försäljas till andra naturälskare. Det är särdeles i Tyskland, som denna åtgärd vidtagits, hvarifrån den sedan spridt sig till Sverge, hvarest under de sednare åren åtskilliga sådana expeditioner egt rum. Dylika bolagsföretag, ehuru gagnande de än kunna vara genom den massa af materialer, som medelst dem hopas, afse likväl icke i främsta rummet den verkliga vetenskapligheten, utan snarare aktie-egarnas fördel, i det att desse få sina samlingar ökade och genom beskrifvande af de deribland möjligen förekommande nya arter och former sättas i tillfälle att skaffa sig ett namn i vetenskapens litteratur. Sjelfva insamlandet och preparerandet af en stor massa specimina utgör något mekaniskt och i grunden ovetenskapligt, som borttager mycken tid, utan att för insamlaren lemna någon motsvarande vetenskaplig ersättning. Det händer också ej så sällan, att dylika af bolag utskickade insamlare sjelfve äro i saknad af vetenskaplig bildning samt uturstånd att anställa några egna forskningar af verkligt värde, äfven om de dertill skulle kunna ega tid; hvaremot de, hvilka allvarligen studera naturvetenskaperna för dessas egen skuld och som önska göra sig verkligen förtrogna med naturföremålen, de förhållanden, hvarunder de förekomma, och de omständigheter och momenter, hvaraf de bero, vanligen högst ogerna åtaga sig att insamla massor af specimina, emedan de derigenom finna sig hindrade i sitt egentliga syfte. — Af dessa skäl har Utg. ansett sig icke böra föreslå något dylikt bolag, utan i stället en association mellan Fäderneslandets Botanister, hvilken afsåg att medelst lemnande af ett obetydligt årligt bidrag af hvarje deltagare, bidraga till en noggrannare kunskap om de vegetativa förhållandena inom fä-

derneslandet och derjemte bereda tillfälle isynnerhet för yngre och fattigare naturforskare att kunna följa sin håg samt gagna vetenskapen. Det finnes mången trakt inom landet, hvars flora är antingen alldeles icke eller högst ofullständigt känd, flera släkten och familjer bland vexterna behöfva att närmare och oafbrutet granskas samt monografiskt behandlas, den inverkan, som fysikaliska momenter utöfva på vegetationen, kan behöfva noggrannare pröfvas, många för landtbruket och i allmänhet för ekonomien vigtiga förhållander, som ligga inom Botanikens gebit, äro ännu ej så utredda som vederborde, med många flera omständigheter, som kunna lemna tillräckliga materialier till undersökningar och forskningar. Säkerligen finnes mången med vetenskaplig underbyggnad och lefvande ifver och allvar utrustad yngling, hvilken skulle ega både vilja och förmåga att företaga dylika undersökningar, såframt han genom något understöd underhjälpes och upmuntrades; och på anskaffandet af sådant är det som Utgifvarens förslag går ut.

Om man antager att inom Fäderneslandet finnas åtminstone 100 personer, som för botaniken och dithörande undersökningar äro lika eller mera intresserade än för den egna direkta vinsten och fördelen, och om hvardera bland dessa årligen erlade t. ex. 1 r:dr b:ko (beloppet bör bestämmas lågt på det äfven mindre bemedlade må kunna blifva i tillfälle att lemna sin skärf), så erhölls årligen en summa af 100 r:dr b:ko att använda till ofvannämnda systemål, och med detta belopp, ehuru i sig föga betydligt, skulle dock säkerligen ej så litet kunna uträttas; vore något företag eller undersökning i fråga, hvartill ett större belopp erfordrades, kunde ju 2 eller 3 års afgifter sammanslås.

För att närmare ådagalägga, huru associationen torde kunna organiseras, äfvensom det sätt, hvarpå det åsyftade ändamålet kan ernås, torde det tillåtas att förslagsvis framställa följande momenter:

I:o Associationens systemål, till hvars förverkligande hvarje ledamot genom ett årligt bidrag af 1 r:dr b:ko bidrager, af-

ser undersökningen af Skandinaviens vegetationsförhållander med dermed sammanhang egande här förut antydda omständigheter.

2:o Sedan Associationen bildats (vare sig genom personlig öfverenskommelse t. ex. på det i år infallande Naturforskarnes sammanträde i Kristiania, eller genom skriftliga kommunikationer) utser den en direktion, som har att upbära de årliga bidragen, bestämma det sätt, hvarpå dessa i öfverensstämmelse med associationens systemål för hvarje gång böra användas, utvälja och tillsätta stipendiater, af dem mottaga redogörelse för resultaten af det dem gifna åliggande.

3:o För att underlätta upbördens eger direktionen inom hvarje landsort utse någon af associationens medlemmar, som af de der boende delegarne upbär bidragen och desamma till direktionen öfversänder.

4:o De som önska att komma i åtnjutande af anslaget böra inom någon viss bestämmande tid anmäla sig hos direktionen jemte tillkännagifvande af det eller de speciela förhållander, för hvilkas undersökande de önska erhålla understöd, hvarefter direktionen eger granska och afgöra, hvilken som vid hvarje tillfälle skall detsamma åtnjuta; der så behöfligt är, eger den att meddela speciela föreskrifter rörande de ifrågavarande forsknigarne, sättet för deras anställande, de momenter som dervid företrädesvis böra afses, m. m. Vid bestämmande af stipendiater bör Direktionen fästa afseende dels på den olika vigten af de föreslagna undersökningarne, dels på de sökandes skicklighet och större eller mindre behof af understöd.

5:o Om omständigheterna sådant tillåta, kan direktionen fördela anslaget i mindre delar; äfvensom den, i händelse inga sökande sig anmält eller de af dem upgifna föremålen för undersökningarna äro af mindre vikt, eger att utfästa hela eller en del af anslaget såsom premium för den bästa afhandling, t. ex. monografi öfver något svårare slägte, undersökning af någon viss trakt, o. s. v. Den kan äfven för det fall att någon vidlyftigare undersökning anses af särdeles vikt, till densammas anställande anslå två eller tre års afgifter, men den bör då också på något lämpligt sätt härom meddela allmän underrättelse. Under intet vilkor får något års afgifter besparas till bildande af något räntebärande kapital, enär detta är stridande mot associationens systemål.

6:o Den eller de, som åtnjutit anslaget, äro pligtige att inom någon viss bestämmande tid efter det års slut, hvarunder anslaget upburits, till direktionen aflemna skriftlig redogörelse för resultaten af de anställda undersökningarna, hvilken redogörelse derefter genom direktionens åtgärd bör offentliggöras i något sällskaps handlingar eller i någon tidsskrift af det syfte, som undersökningarna afsågo. (Man gör sig förvissad om att sådant införande utan särskild betalning tillåtes). — Stipendiaten är icke förbunden att till associationens medlemmar insamla och utdela några vexter, o. s. v., såvida han icke sjelf anser sådant af nöden till bestyrkande af de åsigter och påståenden han i sin redogörelse framställt, eller ock han af egen god vilja dertill skulle finnas hågad. För ingen del får insamlandet och utdelandet af en mängd naturföremål göras till hufvudsak, emedan derigenom dels borttages alltför mycken tid från anslagets egentliga systemål, dels dilettantismen alltför mycket underblåses.

Åtskilligt annat skulle kunna vara att tillägga, men det är af en speciellare art och bör egentligen först komma i fråga sedan sällskapet konstituerat sig. I det anförda har Utg. uptagit de hufvudpunkter, som enligt hans förmenande böra tagas i betraktande och utgöra sjelfva grunderna för sällskapets tillgöranden. Utgifvaren anser att dess verksamhet ej ensamt bör inskränkas inom Sverige utan afse hela Skandinavien, helst dess flora så vidt ske kan bör betraktas i ett sammanhang. Sådana undersökningar, som hafva Sverige till föremål, böra dock hafva företräde, såframt man icke kan påräkna en betydligare mängd deltagare i de andra begge Skandinaviska rikena, då naturligtvis behörigt afseende härpå bör fästas och naturforskare derifrån äfven böra ega rätt att vid anslagets bortgifvande komma i fråga. — Det fall är också tänkbart att idkare af andra naturvetenskapens delar, t. ex. zoologer, mineraloger, fysici o. s. v. skulle för ett eller annat år genom lemnade bidrag vilja deltaga i associationen, då äfven deras vetenskaper och dit hörande undersökningar böra afses. I allmänhet torde man dock, med hänseende till den utvidgning de särskilda naturvetenskaperna i sednare tider vunnit, erkänna, att hvar för sig fordrar sin man och lemnar honom tillräcklig sysselsättning äfven om man afser blott speciella undersökningar, och att man således ej mera än nödvändigt är bör sammanblanda de till hvardera hö-

rande forskningar; de, som höra till den ena, förblifva dock alltid hufvudsak och de andra behandlas mera såsom en bisak.

Skulle någon vilja yttra sig öfver det här af Utg. framställda förslag, vare sig för eller emot, står denna tidskrift med nöje öppen för en dylik diskussion; och Utg. kan ej underlåta förklara det han skulle önska att detta ämne ju förr ju helre blefve föremål för en sådan diskussion och upmärksamheten derigenom så mycket mera fästas på detsamma.

II. Hvarjehanda.

1. Med anledning af den i tidningarne meddelade notis att *Musa paradisiaca* under förlidet år bar frukt härstädes, har från annat håll den underrättelse meddelats att Pisangen redan år 1780 på Maltesholm nära Kristianstad bar mogen frukt (54 stycken) för det mesta trekantiga af 6—7 tums längd och 4 tum i periferi och ansågs denna Pisangplanta, som då var fyra år gammal, vara den första, som här i Sverige frambragt mogen frukt. Äfvenledes 1813 mognade frukten på samma ställe.

2. I fråga om de så kallade trivialnamnen äro författarne föga noggranna med hänseende till rättskrifningen af sådana, som äro sammansatta af *folium* och den vexts namn, med hvars blad den ifrågavarande artens har likhet. Så t. ex. finner man ganska ofta "*Hederifolia, Linariifolia, Persicifolia, Urticifolia, Alsinifolium,*" m. fl., ehuru de rättligen böra beta "*Hederæ-, Linariæ-, Persicæ-, Urticæ-, Alsine-folia.*" Detta kan visserligen vara en småsak, men korrekthet så i det små som stora skadar aldrig.

3. Under titel: "*Phycologia generalis oder Anatomie, Physiologi und Systemkunde der Tange.* Leipz. Brockhaus 1843" har Dr Fr. Tr. Kützing fulländat sitt stora verk öfver Algerna, hvarpå han i många år arbetat. Han lärer till en hufvudsaklig del lagt Algernas anatomiska struktur till grund för den systematiska uppställningen af dem. Man tadlar honom för det han alltförmycket splittrat och ökat släktena, äfvensom för den af honom begagnade terminologi. Arbetet utgör 32 och 458 sidor i 4:o med 80 litografierade och illuminerade plancher; det kostar 40 Thaler. Han är nu sysslosatt med ett arbete: "*die kieselschaligen Bacillarien oder Diatomeen*"; som blir omkring 20 ark med många afbildningar och snart låfvas färdigt; detta kommer att kosta 15 Thaler.

4. Herr Kandidat Ångström har under sin förra sommare i sällskap med Magister Nylander företagna resa genom Finland till Hvita hafvets kust insamlat ett betydligt antal högnordiska och fjäll-vexter, af hvilka han erbjuder något öfver en centuria mot 8: 24 B:ko. Hans adress är Upsala.